

Bromölla kommun

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING Nr 131.5

Antagen/Senast ändrad

Gäller från

Dnr

KS 2026-09-02 § 151

2026-09-03

2026/354

RIKTLINJER FÖR SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Riktlinjer för systematiskt arbetsmiljöarbete

Syfte

Målsättningen med Bromölla kommuns arbetsmiljöarbete är att skapa en fysiskt, psykiskt och socialt hållbar och utvecklande arbetsplats för alla medarbetare, där risker för arbetsskador och arbetsrelaterad ohälsa förebyggs. Denna riktlinje beskriver kommunens systematiska arbetsmiljöarbete (SAM) och avsikten är att ge ett stöd till chefer och dess medarbetare i detta arbete. Bromölla kommuns arbetsmiljöarbete omfattar alla fysiska, organisatoriska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön och ingår som en naturlig del i det dagliga arbetet.

Arbetsmiljöpolicy

Bromölla kommuns arbetsmiljöpolicy beskriver bland annat vad vi bedömer är viktigt för att vi ska kunna skapa en god arbetsmiljö där människor trivs, utvecklas och är stolta över sitt arbete.

Ansvarig chef informerar om arbetsmiljöpolicyen på APT eller motsvarande samt med utgångspunkt i denna identifierar möjliga utvecklingsområden för att skapa en hälsofrämjande arbetsplats.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

De centrala delarna i det systematiska arbetsmiljöarbetet kan sammanfattas i fyra olika faser; undersöka, riskbedöma, åtgärda samt följa upp.

Undersöka

Undersökning sker med hjälp av ett antal olika metoder där några exempel är:

- Dialogsamtal
- Arbetsplatsträffar
- Facklig samverkan
- Medarbetarenkäter
- Fysiska skyddsronder
- Uppföljning av sjukstatistik, tillbud och arbetsskador

Utifrån det som framkommer via undersökning ska arbetsgivaren agera och de brister som upptäcks ska, om det är möjligt, åtgärdas omedelbart. Brister

som inte kan åtgärdas omedelbart nedtecknas i en handlingsplan och riskbedöms enligt nedan.

Riskbedöma

De brister som framkommer vid undersökningarna ska riskbedömas om de inte kan åtgärdas omgående, se *Rutin för riskbedömning*. Utöver detta ska riskbedömning genomföras vid alla förändringar som berör medarbetarnas arbetsmiljö.

De risker och utvecklingsbehov av arbetsmiljön som identifieras genom kartläggning och som inte kan åtgärdas omgående tas upp i en handlingsplan. Dokument för riskbedömning finns på intranätet.

Åtgärda

Chef ansvarar för att handlingsplan upprättas i samarbete med skyddsombud. Åtgärder ska ha en tidsplan och en utsedd ansvarig. Handlingsplaner ska följas upp vid arbetsplatsträffar och i samverkan.

Följa upp

Inom respektive verksamhet ska en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet genomföras, se *Rutin – Årlig uppföljning SAM*. Uppföljningen innefattar områden som sjukfrånvarostatistik och rehabiliteringsverksamhet, riskbedömningar, handlingsplaner, uppgiftsfördelningar, kunskaper om arbetsmiljöarbetet samt sammanställningar och utredningar av olyckor och tillbud.

Uppföljningen ska göras i samverkan med fackliga företrädare och skyddsombud. Resultatet av den årliga uppföljningen med eventuell handlingsplan över förbättringsåtgärder ska dokumenteras.

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Enligt lagstiftning och förordningar har arbetsgivaren ett ansvar för att säkerställa att samtliga medarbetare har en säker och god arbetsmiljö. Rent juridiskt är ansvaret inte möjligt att delegera eftersom det inte är en arbetsuppgift i sig. Däremot ska arbetsuppgifter inom arbetsmiljöarbetet fördelas för att säkerställa att dessa uppgifter utförs. Den som lämnar över en uppgift kan aldrig fransäga sig ansvaret att kontrollera att uppgiften utförs samt resultatet av dessa. Fördelning av arbetsmiljöuppgifter i Bromölla kommun sker årligen och ska vara skriftlig, se *Fördelning av arbetsmiljöuppgifter* samt *Instruktion för delegeringssamtal*.

Förutsättningar

För att arbetsgivaren skall kunna fördela arbetsuppgifter inom arbetsmiljöområdet krävs att personen i fråga har tillräckliga befogenheter och resurser samt tillräcklig kunskap och kompetens för uppgiften.

Returnering

Den som har fått en uppgift inom arbetsmiljö kan returnera den till överordnad chef om befogenheter saknas, kompetens inte räcker till eller tillräckliga resurser saknas för att kunna genomföra uppgiften.

Arbetsskada och tillbud

Samtliga arbetsskador och tillbud ska rapporteras i kommunens systemstöd för dokumentation och uppföljning, se *Rapportering av tillbud och olycksfall i arbetet*. Uppföljning och analys av inrapporterade ärenden ska hanteras och analyseras av berörd chef. Respektive chef ansvarar också för återkoppling samt eventuella åtgärder. En sammanställning av inkomna anmälningar ska analyseras i samverkan.

Arbetsskada och allvarliga tillbud

Arbetsgivaren är skyldig att omgående anmäla allvarliga tillbud och arbetsskador till Arbetsmiljöverket. Om en arbetstagare drabbas av en skada i samband med arbetet ska skyddsombud och facklig företrädare skyndsamt underrättas. Det är arbetstagaren som själv ansvarar för att anmäla arbetsskadan till Försäkringskassan, samt till AFA som hanterar trygghetsförsäkringen vid arbetsskada.

Tillbud

Enhetschef ansvarar för att de tillbud som inträffar på respektive avdelning rapporteras och hanteras enligt rutin.

Ansvar

Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för arbetsmiljöarbetet och att lagar samt föreskrifter följs.

Chefens ansvar

I Bromölla kommun är det den chef som tagit emot uppgiftsfördelning som ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete inom sitt ansvarsområde. Det innebär bland annat att:

- de planer med åtgärder för arbetsmiljöarbetet som upprättas, genomförs och följs upp.
- brister i arbetsmiljön som inte kan åtgärdas omgående tas upp i en handlingsplan som löpande följs upp på APT och i samverkan.
- i förekommande fall säkerställa att ledning och fördelning av arbetsuppgifter, befogenheter och resurser sker på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall förebyggs.
- omedelbart anmäla allvarliga olycksfall och tillbud till Arbetsmiljöverket.
- utreda ohälsa, tillbud och olycksfall i arbetet.
- bedriva rehabiliteringsarbete i enlighet med arbetsmiljölagen, socialförsäkringsbalken samt lokala dokument i Bromölla kommun i samverkan med HR-enhet och företagshälsovård.
- följa upp sjukfrånvaro, arbetsskador och rehabiliteringsinsatser i verksamheten.
- säkerställa att undersökningar och fysiska skyddsronder genomförs när behov finns och enligt årshjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete.

Arbetsstagarens ansvar

I det dagliga arbetet ska varje medarbetare visa ett personligt ansvar för sin egen hälsa och den gemensamma arbetsmiljön. Var och en måste följa instruktioner och föreskrifter samt vara uppmärksam på eventuella risker och hot mot arbetsmiljön. Om någon uppmärksammar att omedelbar fara för olycksfall i arbetet föreligger ska arbetsgivaren, skyddsombud eller fackligt ombud underrättas omgående, efter att möjliga åtgärder vidtagits för att undanröja faran.

Varje medarbetare har också ett ansvar för att bidra till att skapa en god arbetsmiljö.

Vid sjukdom som kräver rehabilitering är medarbetaren skyldig att medverka till sin egen rehabilitering utifrån de medicinska begränsningar som finns. Om arbetsgivaren anvisar till en läkare inom företagshälsovården är arbetstagaren skyldig att följa denna anvisning.

Skyddsombudets ansvar

Skyddsombud företräder samtliga anställda inom sitt skyddsområde, oavsett facklig tillhörighet. De ska verka för en god arbetsmiljö samt bevaka att arbetsgivaren följer arbetsmiljölagstiftningen. Skyddsombud deltar i samverkan, vid skyddsronder, planering av förändringar i verksamheten, upprättande av handlingsplaner samt vid utredningar av arbetsskador.

Om skyddsombud anser att det finns brister i arbetsmiljön kan denne begära åtgärder av arbetsgivaren. Arbetsgivaren är då skyldig att skyndsamt lämna svar. Om en arbetsplats innebär omedelbar eller allvarlig fara för arbetstagarens liv eller hälsa kan skyddsombudet i vissa fall avbryta arbetet. Beslut om att återuppta arbetet fattas i sådant fall av skyddsombud eller Arbetsmiljöverket.

Forum för arbetsmiljöarbete och uppföljning

Arbetsgivaren har huvudansvaret för arbetsmiljöarbetet men för att det ska bli meningsfullt sker en samverkan mellan arbetsgivarföreträdare och medarbetarnas fackliga organisationer i samverkansgrupper, vilket regleras i ett samverkansavtal. Arbetet med samverkan spelar en viktig roll i arbetsmiljöarbetet och omfattar medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar samt samverkansmöten med fackliga representanter och skyddsombud på olika nivåer i organisationen.

Verktyg och dokument

- Dialogsamtal
- Arbetsplatsträffar
- Samverkansträffar
- Skyddsronder
- Medarbetarundersökningar
- Enkäter
- Risk- och konsekvensanalyser
- Årlig uppföljning av SAM
- Undersökningar vid behov
- Företagshälsovård

Uppföljning och revidering

Uppföljning och revidering av denna riktlinje sker av HR-enheten vid varje mandatperiod.